Lietas Nr. A420341414
Lietas arhīva Nr. A42-00722-15/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 7.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Aija Pāvele,

piedaloties pieteicējas SIA „Joker LTD" pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Patentu valdes Apelācijas padomes pārstāvim /pers. B/, trešās personas Francijas uzņēmuma /Nosaukums B/ pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Joker LTD" pieteikumu par Patentu valdes Apelācijas padomes 2014.gada 28.aprīļa lēmuma iebildumu lietā Nr.ApP/2014/M 64 498 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Patentu valdes Apelācijas padome (turpmāk arī – atbildētāja) 2014.gada 28.aprīlī pieņēma lēmumu iebildumu lietā Nr.ApP/2014/M 64 498 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma apmierināt uzņēmējsabiedrības /Nosaukums B/ (Francija) iebildumu pret preču zīmes Joker AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA (fig.) (reģ. Nr. M 64 498) (preču zīmes īpašnieks SIA „Joker LTD" (turpmāk – pieteicēja)) reģistrāciju, atzīstot to par spēkā neesošu attiecībā uz 32. un 33.klases precēm.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[1.1] Apstrīdētā preču zīme Joker AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA (fig.) (reģ. Nr. M 64 498) ir kombinēta preču zīme ar vārdiskajiem un grafiskajiem elementiem un tās vārdiskā daļa „JOKER AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA" prevalē pār zīmes grafisko noformējumu. Zīmes grafiskajiem elementiem ir pakārtota nozīme patērētāju uztverē un tieši vārdiskā preču zīmes daļa tiks asociēta ar attiecīgo pakalpojumu vai preci.

[1.2] Apstrīdētā zīme ir līdzīga gan pretstatītajai vārdiskajai zīmei, gan pretstatītajai figurālajai preču zīmei „JOKER" (fig.) (Nr.CTM001627603), jo visās zīmēs sakrīt vārdiskā daļa „JOKER".

[1.3] Būtiskai patērētāju daļai vārda „Joker" nozīme būs saprotama neatkarīgi no tā, vai attiecīgie patērētāji zina minētā angļu vārda nozīmi, jo šis apzīmējums ir tuvs latviešu valodas vārdam „džokers". Līdz ar to arī semantiskās asociācijas zīmju kopīgajam un dominējošajam elementam būs vienādas.

[1.4] Bez grafiskajiem elementiem apstrīdētā zīme atšķiras no pretstatītajām zīmēm ar to, ka tajā ir ietverts vārdiskais apzīmējums „AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA", kas atveidots daudz sīkākiem burtiem nekā vārds „JOKER" un tādējādi patērētāji to varētu uztvert kā saukli un zīmes pirmajam un dominējošam vārdam „JOKER" pakārtotu elementu.

[1.5] Apstrīdētās preču zīmes zīmējumā virs uzraksta „JOKER AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA" ir attēlots āksta cepures zīmējums, pretstatītā grafiskā zīme arī ietver āksta cepures zīmējumu virs vārda „JOKER". Kaut arī patērētājs var sastapties ar dažāda veida džokera attēlojumiem, tomēr lielākā patērētāju daļa atcerēsies šā tēla neatņemamo sastāvdaļu – āksta cepuri. Tā kā abas salīdzināmās figurālās preču zīmes satur āksta cepures (kaut arī atšķirīgā izpildījumā), patērētājam, ņemot vērā vairuma priekšstatu par džokera tēlu (kas varētu būt saistīts ar āksta cepuri), var rasties asociācijas, ka abas pretstatītās figurālās zīmes ir sasaistītas.

[1.6] Apstrīdētās preču zīmes reģistrācijā ietvertās 32.klases preces "alus, minerālūdeņi, gāzēti ūdeņi un citi bezalkoholiskie dzērieni, augļu dzērieni un augļu sulas, sīrupi un citas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai" ir ietvertas arī pretstatītās zīmes JOKER (fig.) (Nr. CTM 000525881) 32.klases preču sarakstā. Tādējādi ir konstatējams identiskums attiecībā uz šīm precēm.

Apstrīdētās zīmes 33.klases reģistrācijā ietvertās preces „alkoholiskie dzērieni (izņemot alu)" ir ietverti abu pretstatīto zīmju 33.klases preču sarakstos, proti salīdzināmās zīmes ir reģistrētas identiskām precēm.

[1.7] Ievērojot preču identiskumu un attiecīgo preču zīmju tuvo līdzību gan fonētiski, gan vizuāli, gan semantiski, varbūtība, ka šādos apstākļos patērētāji apstrīdēto preču zīmi Joker AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA sajauks ar pretstatīto preču zīmi JOKER (Nr. CTM 000525881) vai pretstatīto preču zīmi JOKER (fig.) (Nr. CTM 001627603, ir liela, tāpat pastāv liela varbūtība, ka patērētāji pretnostatītās zīmes varētu uztvert kā viena īpašnieka vai savstarpēji saistītu īpašnieku preču zīmes.

[2] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[2.1] Atbildētāja ir nepareizi izvērtējusi to, kā patērētāji uztver preču zīmi Joker (vārdiska), neievērojot Eiropas tiesu praksē nostiprināto principu, ka preču zīmju vizuālās, audiālās un konceptuālās līdzības novērtējuma pamatā jābūt vispārējam preču zīmju radītajam iespaidam, it īpaši ņemot vērā to atšķirtspējīgos un dominējošos elementus.

[2.2] Preču zīme JOKER (fig.) (Nr, CTM001627603) ir figurāla preču zīme. Šo preču zīmi veido vārds „Joker", kas izpildīts ar baltiem, pildītiem burtiem uz sarkana fona. Virs uzraksta ir āksta cepure ar trīs pušķiem un bumbiņām. Āksta cepure ir oranža ar melnām malām, bumbuļiši ir sarkani un melni. Dominējošā krāsa ir sarkana un balta. Būtiska atšķirība ir, ka šī zīme ir veidota plaknē.

Savukārt preču zīme Joker (Nr. CTM 000525881) ir vārdiska preču zīme, kurai nav vizuālas atpazīstamības, bet gan tikai audiāla. Līdz ar to patērētājiem vismaz vizuāli nevar rasties konkrētas asociācijas ar preču zīmi, bet gan audiālas, kas tiek saistītas ar konkrētiem produktiem.

[2.3] Salīdzināmo preču zīmju līdzība ir konstatējama tikai vienā elementā – vārdā „JOKER", pieteicējas preču zīme sastāv no četriem vārdiem,

bet pretnostatītā zīme tikai no viena vārda.

Preču zīme Joker AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA (fig.) tiek izmantota galvenokārt azartspēļu zālēs vai saistībā ar tām, pieteicējai Latvijā pieder liels azartspēļu zāļu „Joker" tīkls. Savukārt preču zīmes JOKER (Nr. CTM 000525881) un JOKER (fig.) (CTM 001627603) īpašnieka darbība saistīta ar augļu sulu ražošanu un izplatīšanu pasaulē. No tā izriet, ka salīdzināmo preču zīmju izmantošana jebkurā gadījumā ir izmantojama pilnīgi atšķirīgos tirgos un ikdienā redzēt vienkopus tās nav iespējams.

[2.4] Salīdzināmo preču zīmju līdzība nav pietiekami liela, lai radītu preču zīmju sajaukšanas iespēju. Savukārt iespēja, ka patērētājiem radīsies priekšstats, ka preces un pakalpojumi, kas marķēti ar minētajām zīmēm, varētu nākt no viena un tā paša uzņēmuma vai savstarpēji saistītiem uzņēmumiem, nepastāv.

[3] Atbildētāja Administratīvajai rajona tiesai sniegtajos rakstveida paskaidrojumos pieteikumu uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem apsvērumiem.

[4] Trešā persona Administratīvajai rajona tiesai sniegtajos rakstveida paskaidrojumos pieteikumu uzskata par nepamatotu, pievienojas Lēmumā norādītajiem apsvērumiem. Papildus norāda, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas pastāvīgo judikatūru sajaukšanas iespēja sabiedrības uztverē, kas tiek definēta kā risks, ka sabiedrība varētu domāt, ka attiecīgās preces vai pakalpojumus piedāvā viens un tas pats uzņēmums vai saimnieciski saistīti uzņēmumi, ir jāvērtē visaptveroši tam, kā konkrētā sabiedrības daļa uztver apzīmējumus un attiecīgās preces vai pakalpojumus, un ņemot vērā visus uz konkrēto lietu attiecināmos faktorus.

Konkrētā sabiedrības daļa divas preču zīmes kā līdzīgas uztver tad, ja tās vismaz daļēji ir identiskas vienā vai vairākos vizuālos, fonētiskos un konceptuālos aspektos *(Pirmās instances tiesas spriedums 23.10.2002 lietā T-6/01 Matratzen Concord/ITSB- Hukla Germany (Matratzen), Recueil, II-4335.lpp., 30.p. un 20.04.2005. tiesas spriedums lietā T-2011/03 Faber Chimical/ITSB – Nabersa (Faber), Krājums, II-1297.lpp., 26.p.).*

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata. Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā minētajiem argumentiem. Trešās personas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu uzskatīja par nepamatotu, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumā norādītajiem apsvērumiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[7] Lietā nav strīda, ka apstrīdētā zīme ir pieteikta reģistrācijai vēlāk nekā pretstatītās zīmes. Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicējas preču zīmes Joker AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA (fig.) (reģ. Nr. M 64 498) reģistrācijas atzīšana par spēkā neesošu attiecībā uz 32.klases un 33.klases reģistrācijā ietvertajām precēm, ir pamatota.

[8] Lēmums pamatots ar likuma „Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm" (turpmāk – Likums) 7.panta pirmās daļas 2.punktu. Proti, Patentu valdes Apelācijas Padome atzina, ka apstrīdētā preču zīme ir uzskatāma par spēkā neesošu norādītajā apjomā, jo pastāv iespēja, ka patērētāji apstrīdēto zīmi uztver, kā saistītu ar pretstatītajām zīmēm, ievērojot izskatāmo zīmju līdzību, kā arī attiecīgo preču identiskumu. Likuma 1.panta 1.punkts noteic, ka preču zīme ir apzīmējums, kuru lieto, lai kāda uzņēmuma preces atšķirtu no citu uzņēmumu precēm. No minētās tiesību normas izriet, ka preču zīmju aizsardzības mērķis ir nodrošināt preču vai pakalpojumu atšķirtspēju, lai to nošķirtu no citām precēm, palīdzētu patērētājam izvēlēties preci vai pakalpojumu.

Minētā panta 6.punkts noteic, ka atšķirtspēja ir apzīmējuma raksturīgo īpašību kopums, kas nodrošina iespēju atšķirt ar šo apzīmējumu marķētās kāda uzņēmuma preces vai pakalpojumus no citu uzņēmumu precēm vai pakalpojumiem, apzīmējuma atšķirtspējas vērtējums ir atkarīgs ne tikai no paša apzīmējuma rakstura, bet arī no patērētāju uztveres un attiecīgo preču vai pakalpojumu rakstura.

Likuma 7.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka preču zīmes reģistrāciju saskaņā ar šā likuma noteikumiem var atzīt par spēkā neesošu gadījumā, kad, sakarā ar šīs preču zīmes identiskumu vai līdzību citas personas agrākai preču zīmei un attiecīgo preču vai pakalpojumu identiskumu vai līdzību, pastāv iespēja, ka attiecīgie patērētāji minētās zīmes sajauc, vai uztver kā savstarpēji saistītas.

Minētā panta otrā daļa noteic, ka agrākas preču zīmes šā panta pirmās daļas izpratnē ir: 1) Latvijā spēkā esošas preču zīmes, kuras reģistrētas pēc nacionālās vai starptautiskās reģistrācijas procedūras un kuru reģistrācijas pieteikuma datums ir agrāks par apstrīdētās preču zīmes reģistrācijas pieteikuma datumu, ņemot vērā arī zīmēm piešķirto prioritāti; 2) iepriekšējā punktā minēto preču zīmju reģistrācijas pieteikumi - ar nosacījumu, ka tās tiek reģistrētas.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka vēlāk reģistrētas preču zīmes reģistrāciju var atzīt par spēkā neesošu kādā no turpmāk norādītajiem gadījumiem: 1) vēlāk reģistrētā preču zīme precēm vai pakalpojumiem ir identiska agrāk reģistrētai preču zīmei precei vai pakalpojumiem; 2) pastāv iespēja, ka vēlāk reģistrēto preču zīmi, ņemot vērā tās identiskumu vai līdzību agrākai preču zīmei, patērētāji var sajaukt; 3) pastāv iespēja, ka vēlāk reģistrēto preču zīmi, ņemot vērā tās identiskumu vai līdzību agrākai preču zīmei, patērētāji uztver kā savstarpēji saistītu ar agrāk reģistrēto preču zīmi.

Tādējādi lietā jānoskaidro, vai trešās personas reģistrētās preču zīmes un pieteicējas reģistrētā preču zīme ir sajaucami līdzīgas vai uztveramas kā savstarpēji saistītas.

[9] Novērtējot preču zīmju līdzību un to sajaukšanas iespēju, preču zīmes tiek salīdzinātas kopumā, pēc to vizuālās, fonētiskās un semantiskās kopuztveres, vienlaikus paturot prātā to atšķirtspējīgās un dominējošās komponentes. Preču zīmes salīdzina, ņemot vērā, ka patērētāja uztverē dominē pirmais iespaids, turklāt būtiskas ir nevis detalizētā salīdzinājumā konstatējamās atšķirības, bet gan preču zīmju kopīgie elementi, kas izraisa savstarpējās asociācijas, kuras var ietekmēt patērētāju uztveri un iztēli *(skat. Eiropas Savienības Tiesas prejudiciālais nolēmums lietā C-251/95, Sabel BV v Puma AG, Rudolf Dassler Sport 1997], § 23; Eiropas Savienības Tiesas prejudiciālais nolēmums lietā C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer & Co. GmbH v Klijsen Handel BV [1999], § 25).*

Pārbaudot, vai apstrīdētā preču zīme ir tik līdzīga pretstatītajām preču zīmēm, ka pastāv iespēja, ka attiecīgie patērētāji minētās zīmes sajauc vai uztver, kā savstarpēji saistītas, tiesa konstatē, ka ievērojot to, ka apstrīdētajā zīmē ietvertais vārdiskais apzīmējums „AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA", kas izvietots vārda „Joker" apakšējā daļā ir atspoguļots daudz mazākiem burtiem nekā vārds „Joker", šo vārdu salikumu nevar uzskatīt par

dominējošo preču zīmes elementu, kas ir ar pietiekamu atšķirtspēju.

Apstrīdētajā preču zīmē, tāpat kā pretstatītajās preču zīmēs tieši vārds „Joker" ir to galvenais un dominējošais elements, kam piemīt atšķirtspēja.

Veidam, kā vidusmēra preču vai pakalpojumu patērētājs uztver preču zīmi, ir izšķiroša nozīme, kopumā novērtējot sajaukšanas iespēju. Vidusmēra patērētājs parasti preču zīmi uztver kopumā un neuzsāk tās atšķirīgo detaļu pārbaudi *(skat.Eiropas Savienības Tiesas 1997.gada 11.novembra spriedumu lietā C-251/95 Sabel, Recueil; 1999.gada 22.jūnija spriedumu lietā C- 342/97 Lloyd Schuhfabrik Meyer, Recueil)*.

Tiesa atzīst, ka apstrīdētās zīmes grafiskajiem elementiem ir pakārtota nozīme patērētāju uztverē. Tie varētu palikt patērētāju atmiņā, tomēr gadījumā, kad zīme satur vārdisko daļu, patērētāju izvēle nebūs balstīta uz šiem grafiskajiem elementiem, bet vairumā gadījumu tie noteikti pievērsīs uzmanību preču zīmē ietvertajam preces nosaukumam, un tieši tas būs noteicošais attiecīgo preču izvēlē.

Latviešu konversācijas vārdnīca vārdu „Joker" - „džokers" - skaidro kā dažās kāršu spēlēs lietoto 53.kārti ar nerra attēlu, kas var atvietot jebkuru citu kārti *(skat. Latviešu konversācijas vārdnīca, 8. sēj., R., A. Gulbja apgāds, 14483. sleja).* Arī tulkojumā no angļu valodas šis vārds nozīmē „jokdaris, zobgalis; puisis; džokers (pokerā)" *(skat. Angļu - latviešu vārdnīca, R., „Jāņa sēta", 1995, 586. lpp.).*

Tiesas ieskatā, apstrīdētajā zīmē ietvertais vārdiskais elements jeb vārda „Joker" nozīme būtiskai patērētāju daļai būs saprotama, neatkarīgi no tā, vai attiecīgie patērētāji zina vai arī nezina minētā angļu vārda nozīmi, jo šis apzīmējums ir tuvs latviešu valodas vārdam „džokers". Līdz ar to secināms, ka arī semantiskās asociācijas zīmju kopīgajam un dominējošajam elementam būs vienādas. Tādējādi apstrīdētā preču zīme ir līdzīga pretstatītajai vārdiskajai un figurālajai preču zīmei, un pastāv iespēja, ka attiecīgie patērētāji minētās zīmes sajauc vai uztver, kā savstarpēji saistītas.

Arī salīdzinot apstrīdēto preču zīmi ar pretnostatīto figurālo preču zīmi, redzams, ka apstrīdētās preču zīmes zīmējumā virs uzraksta „JOKER AIZRAUJOŠAS SPĒLES GARŠA" ir attēlots āksta cepures zīmējums, pretstatītā grafiskā zīme arī ietver āksta cepures zīmējumu virs vārda „JOKER". Abās preču zīmēs ir redzami elementi sarkanā krāsā, kā arī pieteicējas preču zīmē redzama zeltaina krāsa, kas ir līdzīga pretnostatītās zīmes āksta cepurē izmantotajai oranžajai krāsai. Tādējādi pirmais iespaids par zīmēm izraisa vienādas asociācijas.

Kaut arī patērētājs var sastapties ar dažāda veida džokera attēlojumiem, tomēr lielākā patērētāju daļa atcerēsies šā tēla neatņemamo sastāvdaļu – āksta cepuri. Tā kā abas salīdzināmās figurālās preču zīmes satur āksta cepures (kaut arī atšķirīgā izpildījumā), patērētājam, ņemot vērā vairuma priekšstatu par džokera tēlu (kas varētu būt saistīts ar āksta cepuri), var rasties asociācijas, ka abas pretstatītās figurālās zīmes ir saistītas.

[10] Ievērojot to, ka konkrētajā gadījumā lietā nav strīda par to, ka pretnostatītās preču zīmes ir reģistrētas identiskām precēm, konstatējot, ka tās ir sajaucami līdzīgas, ir pamats vēlāk reģistrētu preču zīmi atzīt par spēkā neesošu attiecībā uz agrākas preču zīmes reģistrētām precēm un pakalpojumiem.

[11] Attiecībā uz pieteicējas argumentu par to, ka konkrētajā gadījumā atšķiras pieteicējas un trešās personas preču mērķauditorija, proti, pieteicēja konkrētās preces izplata tikai azartspēļu vietās un saistībā ar azartspēļu darbību, tiesa konstatē, ka apstrīdētās preču zīmes reģistrācijas nosacījumi neliecina par to, ka attiecīgās preces tiks izplatītas tikai saistībā ar azartspēļu darbību, līdz ar to minētais pieteicējas arguments noraidāms kā nepamatots.

[12] Ņemot vērā minēto, pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt SIA „Joker LTD" pieteikumu par Patentu valdes Apelācijas padomes 2014.gada 28.aprīļa lēmuma iebildumu lietā Nr.ApP/2014/M 64 498 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Pāvele